

SLOVENSKI NAROD

Izhaia vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inserati do 30 pett à 2— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati pett vrsta 4— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2— Din.

Popust po dogovoru. Inserati davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240— Din, za inozemstvo 420— Din.

Upravnistvo: Knaflova ulica št. 5, prilici. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Položaj vlade nevzdržen

Vedno večje nezadovoljstvo. — Narodna skupščina bo razpuščena že 5. maja? — Klerikalcev ne marajo v vlado.

— Beograd, 3. maja. Klub opotovnemu zanikanju ministrskega predsednika Vukičeviča stoji v ospredju političnega življenja vprašanja izpolnitve vlade, ki povzroča vladnim krogom največje preglavice. Baš z ozirom na to, da ministrski predsednik ne more zadostiti vsem zahtevam, ki prihajajo glede izpolnitve vlade od vseh strani, se to vprašanje stalno odlaže.

V zvezi s tem se je včeraj vršila na eni strani ločena konferenca demokratiskih, na drugi pa radikalnih ministrov. Demokratski člani vlade so v zelo mučnem položaju, ker so se razmere v stranki tako poostrile, da ne morejo več računati na podporo celotnega kluba. Na konferenci, ki se je vršila pri zunanjem ministru dr. Marinkoviću, so obširno razpravljali o tem, kako bi poravnali nastale spore in onemogočili akcijo nezadovoljne, ki groze z odpornim.

Tudi v radikalni stranki dviga vprašanje izpolnitve vlade mnogo prahu. V ospredju stoji zopet Bože Maksimović v vlado. Vukičević upa, da bi s kooperacijo Maksimoviča potolažil Uzunovićeve in si tako zagural nihovo podporo. V tem slučaju pa groze pašicevci, ki so po padcu Uzunovićevega režima zopet pridobili na vplivu v stranki, z bojno napovedjo Vukičevičevi vlad. V velike zadrgi spravljajo vlado tudi muslimani, ki zahtevajo v Bosni in Hercegovini razne koncesije, katerim pa se protivijo bosanski radikali. Zlasti gre za vprašanje občinskih volitev in sprememb v upravnih službi.

Zavlačevanje sporazuma z Italijo

Stališče naše diplomacije. — Anglija bi rada sedela na dveh stolčkih. — Balkan bi se solidarno uprl italijanskemu invaziju. —

— Beograd, 3. maja. Iz krogov zunanjega ministrstva se doznavata, da si Anglija ponovno prizadeva, da bi obnovila direktna pogajanja med Beogradom in Rimom. V zvezi s tem se spravlja tudi včerajšnja daljša konferenca med zunanjim ministrom dr. Marinkovićem in angleškim poslanikom Cunardom. Tudi italijanski poslanik general Bodero se je včeraj dalj časa mudil v zunanjem ministrstvu. Kakor se doznavata, je naša vlada izjavila, da je vedno pripravljena prijeti pogajanja, da pa vztraja na svojem, že ponovno dokumentiranem stališču. Vesti inozemskega tiska, da je Jugoslavija pristala na to, da se pri pogajanju izloči razprava o tiranskem paktu, se zanikajo. Naša diplomacija stoji na stanju, da je tiranski pakt glavnih vzrok napetosti med Italijo in Jugoslavijo in je torej potreben, da se v prvi vrsti razširiči baš to vprašanje.

— London, 3. maja. »Morningpost« javlja iz Rima, da bodo tekmo prihodnjega tedna obnovljena direktna pogajanja med Rimom in Beogradom, ker je Jugoslavija pristala na to, da se ne bo vršila diskusija o tiranskem paktu. Gleda vojnih priprav v Albaniji zatrjuje, da se nanašajo izključno le na notranji položaj Albanije. Vlada bega Zoge je zaenkrat sicer še sigurna, vendar pa je ljudstvo ne odobrava in zato so baš potrebeni varnostni ukrepi.

— London, 3. maja. »Morningpost« javlja iz Rima, da bodo tekmo prihodnjega tedna obnovljena direktna pogajanja med Rimom in Beogradom, ker je Jugoslavija pristala na to, da se ne bo vršila diskusija o tiranskem paktu. Gleda vojnih priprav v Albaniji zatrjuje, da se nanašajo izključno le na notranji položaj Albanije. Vlada bega Zoge je zaenkrat sicer še sigurna, vendar pa je ljudstvo ne odobrava in zato so baš potrebeni varnostni ukrepi.

— London, 3. maja. Zunanji minister Chamberlain je na včerajšnji seji gornje zbornice v razpravi o italijansko-jugoslovanskem sporu izjavil, da angleška vlada nima nikake zvezne s tiranskim paktom in je na celem sporu več ali manj neinteresirana. Klub temu pa je s svoje strani podvzela vse, da odstrani nesporazum in prepreči morebitni konflikt. Vprašanje obmejne kontrolne komisije, ki naj bi jo tvorili zastopniki Anglike, Francije in Nemčije, ni več aktualno, ker se smatra to za neopertuno in bi predstavljalo nekako kontrolo in vmešavanje v notranje zadeve prizadetih držav. Apel na Društvo narodov je angleška vlada odsvetovala, ker bi ne rodil zaželenjene uspeha. Anglija budno motri nadaljnji razvoj dogodkov in bo tudi v bodoče storila vse, da prepreči morebitne zapletaje.

— Pariz, 3. maja. »Journal des Debats« obširno razpravlja o jugoslovensko-italijanskem sporu ter naglaša, da se je napetost tekom zadnjih dni znatno polegla. V zvezi s tem podčrtava Musolinijevo izjavo, da spor sploh ne obstaja in da smatra afero za likvidirano. Intervencija Društva narodov in mednarodna anketa nista več potrebni. Beograd nimata na to ničesar odgovoriti in so zato tudi pogajanja brezpredmetna. Jugoslavija naj ostane le opreza, a

Klerikalci se tolazijo

Izjava dr. Korošca.

— Zagreb, 3. maja. Današnje »Novosti« prinašajo razgovor svojega urednika dr. Korošcem, ki se je tudi vrnil iz Francije, kjer se je mudil zadnje tedne v nekem kraljevskem. Dr. Korošec je izjavil, da odpotev v prihodnjih dneh v Beograd, da se na međunarodnom mestu informira, zakaj so radiči klerikalce na tako brutalen način izrinili iz vlade. Iz Beograda je odšel prečim Uzunovićevi vlade v največjem prijateljstvu z vsemi in upa, da se bo lahko v vrozkih spremembah režima boljše informiral, kakor pa njegovi tovarisi iz klerikalnega kluba, ker imajo beogradski politiki v njega na podlagi dolegnjenih izkušenj več zaupanja. »Novosti« pristavljajo, da polagajo klerikalci veliko važnost na zopetni vstop Bože Maksimovića v vlado, ker pričakujejo, da se bo on zavzel za to, da pridejo klerikalci zopet v vlado.

VELIK POŽAR NA REKI

— Reka, 3. maja. V noči od 1. do 2. maja je nastal v tukajšnjem pristanišču velik požar, ki je upeljal veliko skladische premožga in veliko imenožno lesa, pripravljenega za izvoz. Kako je ogenj nastal, še ni pojasnjeno. Škoda znaša več milijonov lir. Reševalna akcija je bila brezuspečna in se je le z največjim naporom posrečilo požar omiriti in lokalizirati.

Oblastne skupščine za ublažitev gospodarske krize

Važni sklepi na konferenci oblastnih skupščin. — Kaj je treba storiti, da se zboljša naš gospodarski položaj. — Vlada ima besedo.

— Beograd, 3. maja. Šestčlanski odbor, ki je bil izvoljen na prvotno skupščino oblastnih skupščin, je včeraj izdelal sledečo resolucijo, ki bo izročena vsem ministrom in Narodni skupščini. Resolucija nista:

1.) Vladajoče gospodarske krize kot posledice svetovne in mogoče odstranitve z enim samim zakonom, pač pa smatra konferenco, da bi jo vladu s primernimi ukrepi lahko zmatno ublažila.

2.) Ker je nemogoče, da bi se z ozirom na različne razmere v posameznih oblasteh moglo izdelati točne in enotne odredbe in instrukcije, priporoča konferenca vsem oblastnim skupščinam:

a) Vse oblastne skupščine naj skušajo ustanoviti oblastne hramlince, ki bi razpolagale z vsemi razpoložljivimi sredstvi dočne oblasti in tvorile tako najmočnejši denarni zavod dotične pokrajine. Nedvomno je, da bi tak denarni zavod pritegnili tudi vlagatelje, s tem pa tudi omogočili cene kreditne za gospodarske sloje in tako blagodejno vplivali na gospodarsko krizo.

b) Ustanoviti teh hramlincov naj posvetijo vse skupščine kar največjo pažnjo, ker je treba računati s tem, da bodo ti zavodi tvorili v doglednem času jedro oblastnih zavarovalnic proti elementarnim nezgodam.

c) V vseh oblasteh naj se uvedejo stalni poučni tečaji o zadržanju, da se ljudstvo vzbudi v tem pravcu. Oblastne skupščine naj posvetuje potrebno pažnjo ustavljivanju najrazličnejših zadrug.

d) Oblastne skupščine naj posvečajo vso pažnjo strokovni vzgoji poliedelskega, obrnega in industrijskega delavstva in naj si zlasti prizadevajo, da se že obstoječe strokovne šole kar najbolj izkoristijo ter da bodo v resnicu služili svojemu namenu.

e) Zlasti se priporoča oblastnim skupščinam, da posvetuje prav posebno pažnjo gospodinskih žolam. Kjer jih se ni, naj se ustanove.

Madžarsko navdušenje za Italijo

Pomembna izjava grofa Bethlena.

— Budimpešta, 3. maja. Vladna stranka je priredila včeraj na čast ministrskemu predsedniku Bethlenu banket v pravoslavni podpisu italijansko-madžarskega pakta. Udeleženci so priredili grofu Bethlenu navdušenje ovacije. Na pozdravnem govoru je odgovoril grof Bethlen, ki je med drugimi naglašil, da nima nobena druga država tako velikega interesa na tem, da stoji na Jadranskem morju močna italijanska straža, kakor Madžarska. Med Italijo in Madžarsko sklenjena pogodba pomeni v bistvu mnogo več kakor pa samo konkretiziranje obstoječih odnosa. Pogodba izraža voljo dveh močnih in sposobnih narodov. Ni pa naperjan proti komurkoli, marveč naj služi le okrepitev skupnih madžarsko-italijanskih interesov.

PODpora za ceste v Sloveniji

— Beograd, 3. maja. Minister javnih del je določil 600.000 Din za popravilo cest v Sloveniji. O uporabi in razdelitvi tega zneska bo sklepal ministrski svet.

BOJ ZA POSLANSKE DNEVNIKE

— Beograd, 3. maja. Predsedstvo radičnega kluba je včeraj interveniralo pri predsedniku Narodne skupščine glede izplačila poslanskih dnevnic v času odgovarjive Narodne skupščine. V tozadbeni vlogi se nista, da je tudi Korošec-Davidovičeva vlastna priznala poslancem dnevnice v dobi, ko skupščina ni zasedala. Zahtevalo po izplačilu dnevnic utemeljujejo tudi s tem, da morajo narodni poslanci tudi v dobi parlamentarnih počitnih delovati med ljudstvom. Kako stališče bo zavzela vlada, še ni znano.

POVRatek naših LETALCEV

— Beograd, 3. maja. Naša letalca, ki se nahajata na povratku iz Bombaya, sta odposlala včeraj zvečer ob 11. uri iz Džaske slediče brojavko: »Boriva se z velikimi težkočami. Letiva proti vetru, ki naju tako ovira, da znaša brzina jedva 50 km na uro. Poleg tega vlada strahovita vročina, ki znaša v senci 40° Celzija. Stalno sta letala v strahoviti peščeni burji, ki naju sila, da na vsaki postaji pregledava in čistiva stroje. Vse delo opravljava sama. Upava, da srečno dosegava v Bagdad, glede povratka v Beograd pa ne moreva sporoditi nič sigurnega.«

f) Pri izdajanju oblastnih odredb naj se zlasti izpopolnijo obstoječe vrzeli v zakonodaji.

g) Oblasti naj po svojih močeh podpišajo milerijske delne, zlasti v pokrajnah, ki so često prizadete od poplav, in skrbe za to, da se prizadevi posestniki potom z drugačnočasno zasigurajo proti eventualnim skidi.

3.) Da bi zamoglo oblastne skupščine svoje naloge kar najuspešnej izpoljevati, se poziva kraljeva vlada, da v smislu pooblasti v finančnem zakonu ukrene sledete:

a) Vse one funkcije, ki jih sedaj vrši država, ki pa jih po njih značajo ne more izvrševati tako, kakor bi bilo potrebno, naj čim prej prenese na oblastne samopravne uprave.

b) Istočasno naj odstopi država oblastnim samopravim vse dohodke, ki so v zvezi s prenešenimi funkcijami.

c) Kontrola države nad delom oblastnih samopravov naj bo urejena tako, da bo ředitvena mirenska skupščina Ivanco Mauserjevo. Da se nekoliko pobaha v junaku postavi, je deček nameril pisto v zrak in hotel ustreliti. Ker je držaj pisto sila nerodno izdejan, se mu je pistola tako nerodno sprožila, da je malokiberski projektil zadel na nasproti prihajajočemu Ivanco Mauserjevo. Da se nekoliko pobaha v junaku postavi, je deček nameril pisto v zrak in hotel ustreliti. Ker je držaj pisto sila nerodno izdejan, se mu je pistola tako nerodno sprožila, da je malokiberski projektil zadel na nasproti prihajajočemu Ivanco Mauserjevo. Da se nekoliko pobaha v junaku postavi, je deček nameril pisto v zrak in hotel ustreliti. Ker je držaj pisto sila nerodno izdejan, se mu je pistola tako nerodno sprožila, da je malokiberski projektil zadel na nasproti prihajajočemu Ivanco Mauserjevo. Da se nekoliko pobaha v junaku postavi, je deček nameril pisto v zrak in hotel ustreliti. Ker je držaj pisto sila nerodno izdejan, se mu je pistola tako nerodno sprožila, da je malokiberski projektil zadel na nasproti prihajajočemu Ivanco Mauserjevo. Da se nekoliko pobaha v junaku postavi, je deček nameril pisto v zrak in hotel ustreliti. Ker je držaj pisto sila nerodno izdejan, se mu je pistola tako nerodno sprožila, da je malokiberski projektil zadel na nasproti prihajajočemu Ivanco Mauserjevo. Da se nekoliko pobaha v junaku postavi, je deček nameril pisto v zrak in hotel ustreliti. Ker je držaj pisto sila nerodno izdejan, se mu je pistola tako nerodno sprožila, da je malokiberski projektil zadel na nasproti prihajajočemu Ivanco Mauserjevo. Da se nekoliko pobaha v junaku postavi, je deček nameril pisto v zrak in hotel ustreliti. Ker je držaj pisto sila nerodno izdejan, se mu je pistola tako nerodno sprožila, da je malokiberski projektil zadel na nasproti prihajajočemu Ivanco Mauserjevo. Da se nekoliko pobaha v junaku postavi, je deček nameril pisto v zrak in hotel ustreliti. Ker je držaj pisto sila nerodno izdejan, se mu je pistola tako nerodno sprožila, da je malokiberski projektil zadel na nasproti prihajajočemu Ivanco Mauserjevo. Da se nekoliko pobaha v junaku postavi, je deček nameril pisto v zrak in hotel ustreliti. Ker je držaj pisto sila nerodno izdejan, se mu je pistola tako nerodno sprožila, da je malokiberski projektil zadel na nasproti prihajajočemu Ivanco Mauserjevo. Da se nekoliko pobaha v junaku postavi, je deček nameril pisto v zrak in hotel ustreliti. Ker je držaj pisto sila nerodno izdejan, se mu je pistola tako nerodno sprožila, da je malokiberski projektil zadel na nasproti prihajajočemu Ivanco Mauserjevo. Da se nekoliko pobaha v junaku postavi, je deček nameril pisto v zrak in hotel ustreliti. Ker je držaj pisto sila nerodno izdejan, se mu je pistola tako nerodno sprožila, da je malokiberski projektil zadel na nasproti prihajajočemu Ivanco Mauserjevo. Da se nekoliko pobaha v junaku postavi, je deček nameril pisto v zrak in hotel ustreliti. Ker je držaj pisto sila nerodno izdejan, se mu je pistola tako nerodno sprožila, da je malokiberski projektil zadel na nasproti prihajajočemu Ivanco Mauserjevo. Da se nekoliko pobaha v junaku postavi, je deček nameril pisto v zrak in hotel ustreliti. Ker je držaj pisto sila nerodno izdejan, se mu je pistola tako nerodno sprožila, da je malokiberski projektil zadel na nasproti prihajajočemu Ivanco Mauserjevo. Da se nekoliko pobaha v junaku postavi, je deček nameril pisto v zrak in hotel ustreliti. Ker je držaj pisto sila nerodno izdejan, se mu je pistola tako nerodno sprožila, da je malokiberski projektil zadel na nasproti prihajajočemu Ivanco Mauserjevo. Da se nekoliko pobaha v junaku postavi, je deček nameril pisto v zrak in hotel ustreliti. Ker je držaj pisto sila nerodno izdejan, se mu je pistola tako nerodno sprožila, da je malokiberski projektil zadel na nasproti prihajajočemu Ivanco Mauserjevo. Da se nekoliko pobaha v junaku postavi, je deček nameril pisto v zrak in hotel ustreliti. Ker je držaj pisto sila nerodno izdejan, se mu je pistola tako nerodno sprožila, da je malokiberski projektil zadel na nasproti prihajajočemu Ivanco Mauserjevo. Da se nekoliko pobaha v junaku postavi, je deček nameril pisto v zrak in hotel ustreliti. Ker je držaj pisto sila nerodno izdejan, se mu je pistola tako nerodno sprožila, da je malokiberski projektil zadel na nasproti prihajajočemu Ivanco Mauserjevo. Da se nekoliko pobaha v junaku postavi, je deček nameril pisto v zrak in hotel ustreliti. Ker je držaj pisto sila nerodno izdejan, se mu je pistola tako nerodno sprožila, da je malokiberski projektil zadel na nasproti prihajajočemu Ivanco Mauser

Austrijski vojni ujetniki na Borneu?

Čudna zgoda treh avstrijskih vojakov iz svetovne vojne. — Iz ruskega v japonsko ujetništvo. — Deportacija na Borneo. — V japonskem ujetništvu še 28.000 avstrijskih vojakov?

Kmalu poteče deset let, od kater je premirje nasploh konec svetovnemu klanju. Na tisočih bivših vojakov se je že vrnilo iz vojnega vjetništva, toda vedno tisoč žena in otrok še vedno čaka na povratek mož in očetov. Vsi vratači so ujetniki pripravljajo, da je tam v daljnjih pokrajnah Sibirije še vedno mnogo bivših »Avstrijakov«, ki se bodisi vsled pomanjkanja sredstev, bodisi iz drugih razlogov ne morejo vrneti. Marsikater vietnik je tekmo svojega dolgoletnega bivanja v ujetništvu doživel celo odisejado. Kako dalet po svetu so raztreseni bivši avstrijski vojaki, priča zgoda treh Rumunov iz aradskega okraja v Erdelju, ki so služili v avstrijski vojski.

Rumunski seljak Jakov With je odrinil v aprilu leta 1916, na galisiko fronto ter je bil junija meseca ujet. Skupno z 230 drugimi ujetniki so ga poslali v Sibirijo. Tam je opravljal poljska dela, drvaril po gozdovih in nosil tovore vse do leta 1918, ko so ga nekega dne na meji zazeli Japonci in skupno z drugimi odvedli v Mandžurijo. Tam so obstajala velikanska taborišča za ujetnike. Začetkom leta 1919 pa so jih nekega dne zbrali ter odvedli na otok Borneo, kjer je bilo koncentriranih 28.000 ujetnikov, večinoma sami bivši avstrijski vojaki. Zaposleni so bili po pragozdrovih, pa tudi v pristaniščih, kjer so morali opravljati najtežja dela. Okrog 2000 jih je od prevelikih naporov umrlo. Hrana je bila zelo slaba in nezadostna ter je obstajala večinoma iz nekuhanega riža in neke čudne, neprehravljive zmesi. Meso so dobivali le redko.

Lansko leto so 24 ujetnikov poslali v neko malo obmorsko mestece, kjer bi bili moralni nalagati premog. Ker ni bilo hudega nadzorstva, so se domenili, da pobegnijo. Posrečilo se jim je, da so na malih barkah in raznih ladijah posamezno dosegli v Indijo in od tam po nevarnih in neznanih krajih v Perzijo. Po mukepolnem potovanju so večinoma peš prehodili Rusijo, Nemčijo in dosegli po enem letu na Češkoslovaško, kjer so pri tamnošnjem konzulatu dobili podporo in potrino za potovanje v domovino. Doma so jih smatrali že davno za mrtve in nihče ni več računal na njihov povratek. Smrtenje je bilo seveda prestresljivo. Sedaj jih posečajo mlade vdovice in zapučene žene ter povprašujejo po svojih možih, o katerih že leta sem nimajo nobenega glasu. Ujetniki na Borneu so bili doslej skoraj docela neznani. Po pripravljanju omenjenih Rumunov je bilo še ob njihovem odhodu na Borneu nad 20.000 bivših avstro - ogrskih vojakov, ki se ne morejo vrnili, ker jih oblasti strogo nadzirajo in jim onemogočajo odhod, dočim se smejo v notranjosti otoka svobodno gibati. Omejitev obstaja le v tem, da morajo opravljati odzakano jih delo in seveda brezplačno. Doslej se ni še nobena država pobrala, da bi jih rešila nezasluženega in neupravičenega ujetništva, a tudi Rdeči križ o njih najbrže ničesar ne ve. Vsekakor pa bi bilo uneseno, da bi se zganila kaka mednarodna oblast ali institucija in končno rešila vprašanje repatriacije vojnih ujetnikov.

Dogodki križem Jugoslavije

Vlomilska tolpa z dobrim appetitom. — Uporen samomorilec iz Bolgarije. — Požar pri dveh bratih. — Novi požari v Skoplju.

V seriji raznovrstnih tativ in vlomilcev, ki povzročajo brige beografski policiji, se je zadnje dni pojavila v Beogradu nova tolpa, ki svoje operacije izvaja na originalen način. Dočim se navadni tativi zadovoljujejo s tem, da po stojenju zločinu napravijo likof v svojih broligih, je nova tolpa začela na licih mest prirejati male bankete.

Tolpa torej najraje vlaminja v trgovine s špercerji in v mesarije, pa tudi v slastičarne. Nedavno noč so lopovi z dobrim appetitom vdrli v mesarijo bratov Milajlovićev v središču mesta. Za spuščenimi roloji so neovirano vršili svoj posel in se mestili brez vsakih skrbiv, da bi jih lahko policija slišala in vlovila.

V mesarijo so se lopovi splazili po dobro preimšnjenu načrtu. V mruku so se skrili v kleti, a ko je zvečer vse utihnilo je mesar zaklenil mesarijo, so se izkleti splazili v stranišče, presekali mrežo na oknu in tako zlezli v buffet in mesario. Najprej so prebrskali blagajno ter našli 1000 dinarjev, nato pa zložili s klinov saj zalogu klobas in salam na mize v buffetu, se poslužili krožnikov in se mastili do jutra, nakar so zopet izginili po isti poti od koder so prišli.

V Veliki Bečerek je te dni dospel neki Mirčo Čenov, ki je kot pristaž zemljodražne stranke pobegnil iz Bolgarije. Pri nas seveda ni mogel takoj dobiti zastužka in tako se je odločil, da konča svoje življenje v vodi. Predvčerajskim popoldne se je postavil na Dositejev most in se pognal v reko Begej.

Tam blizu je čolnaril neki ribič, ki je takoj človekoljubno hotel na pomoč. Potegnil je samomorilca iz vode in ko ga je take vlekel v svoj čoln, je Bolgar začel protestirati:

— Reži ti dalje, sicer ti prevrnem čoln! Pusti me, naj umrem!

Toda ribar se protesta ni ustrasil. Junaško in človekoljubno je nesrečnika vlekel s čolnom vred ob rega in ga spremeno potegnil na suho, kjer so ju že pričakovali stražniki. Na policiji je premočeni Bolgar dejal:

— Ako me niti umreti ne pustite, se raje vrnem na Bolgarsko ...

Policija je ustregla tej njegovi želji in ga vrnila preko meje.

V banatski občini Torda je nedavno noč izbruhnil požar v hiši posestnika Stjepana Rozije. Vaščani so hiteli na pomoc, toda niso mogli mnogo pomagati. Požar je tako naglo objemal hišo in jo upeljil do temelja.

Komaj je ta bil požar končan, je ogenj izbruhnil na drugem koncu vasi: gorela je hiša drugega brata Jovana Rozije. Tudi tu je bila pomoč zamana. Plameni so naglo objemali hišo in jo upeljili do temelja.

Ali se je izvršil zločin? Orožništvo je takoj po požaru začelo iskati požigalca. Končno pa je le začel sum padati na oba brata. Oba sta namreč imela svoji hiši visoko zavarovani. Da se dokopljeta do denarja, sta v eni in isti noči izvedla naklep s požigom svojih hiš. Orožništvo je oba brata odgnalo v preiskovalni zapored.

Požari so zadnje mesece v Skoplju vedno bolj množe. Nekaj se jih zgodi po nesreči, nekaj po hudojibji, nekaj pa tudi namenoma. O slednjem priča požar, ki je predsinčnjim izbruhnil v poslopiju »Beli Orao«, v delikatesni trgovini Mladenca Dančeviča. Gasilci so požar lokalizirali, vendar je ogenj napravil škodo za 100.000 Din. Po vdušitvi požara je policija našla v trgovini odprt kanto s špiritem, poleg nje pa voščeno svečo, ki

DANES! DANES! DANES!

E L I T N I K I N O

Beračeva skrivnost

DANES! DANES! DANES!

ješe gorela, ko je v trgovino prišla policija. Lastni požig je bil torje ociten, tem bolj, ker je bil trgovec zavarovan pri raznih družbah za 200.000 Din.

Isto noč so v Skoplju imeli še dva požara, Gorela je trgovina Ibrahima Etema, kjer ni bilo mnogo škode, nato pa hiša katoliške cerkve, kjer so bili na stanjeni razni obrtniki in jim je požar povzročil preko 300.000 Din skupne škode.

Javna dijaška telovadba

Zajavno telovadbo ljubljanskega sredješčolskega dijaštva vladava v Ljubljani vseobče zanimanje. Saj pa bo to tudi telovadbeni prireditev, kakršne po svojem obsegu in pripravah nismo videli v Ljubljani. Sodelovalo bo, kot smo že javili, do 300 dijakov in dijakinj in to samo iz Ljubljane. Dijaškega telovadnega nastopa v takem obsegu še ni bilo nikjer v naši državi in Ljubljana prednjači v tem pogledu vsem drugim mestom.

Zdaj se vrše zadnje priprave za nastop. Telovadščica bo v par dneh gočovo in prirejeno za 1200 telovadcev, ki bodo mogli nastopiti istočasno s prostimi vajami. Razven prostih vaj, s katerimi bodo nastopili podčini oddelki, je posebna točka lepotičnih vaj, ki jih bodo izvajale dijakinje ljubljanskih srednjih šol. Pravi živjav in veselo rajanje bo pri igrah, kjer nastopi čez 20 oddelkov. Dobro zastopana orodna telovadba nam bo nudila izvezbanost mlajših in resnejših dijakov višjih razredov. V poštev priredeje vse telovadne panoge. Med I. in II. drž. gimn., realku in učiteljiščem se bo izvršila tekma v štafetnem tekmu in vsak od imenovanih zavodov postavi v to svrhu po 4 tekake. Zaključna točka telovadnega nastopa bodo lepe in efektni proste vaje dijakov višjega oddelka.

Ponovno prosimo in opozarjamоvno vabimo, da si preskrbi vstopnice (sedede I. vrste 15 Din, sedeži II. vrste 10 Din in stojisci 5 Din) v predprodaji v Matični knjigarni na Kongresnem trgu in pri dijakih in dijakinjach. — Javna telovadba se vrši v nedeljo 8. t. m. ob 3. pop. na letnem televadnišču v Tivoliju.

Sport

Gostovanje Ilirije v Splitu

Ilirija — Borac 1 : 1 in 3 : 1.

Kakor smo že poročali, je odiša Ilirija pretak na turnejo v Dalmatijo in je v Splitu odigrala dve tekmi proti »Borcu«. Moštvo je po dolgi vožnji prispolje v petek zjutraj v Split in je bilo navdušeno sprejeto. V petek so se Ljubljanci kopali v morju, v soboto pa so nastopili proti »Boru«. Tekma se je vršila na Hajdukovem igrišču, ki je lepo urejeno, a teren je precej trd.

»Borac«, star Hajdukov rival, ima prav dobro moštvo, ki goji tipično hajduško igro, le da ni toliko precizna. Tehnično so igrali prav dobr, fiziono kreplki in urni, taktika pa je pogrešna. V tem oziru tudi kopirajo Hajduka in se spuščajo v hiperkombinacijo.

Igra prvega dne je bila zelo živahnja, a preostra. Vodilni gol je dosegel »Borac«, klub temu, da je bila Ilirija boljša. Ilirija izenači po Šiški, a radi neodločnosti napadnega tria ne more zmagati. Izvrstna je bila kriška vrsta Žemljak, Dekleva, Vešović, v obrambi pa Beltram in Miklavčič v golu. Sodil je g. Šitić, ki je dopustil prečistro igro.

Drugi dan je bila igra popolnoma končana, vodila se je v živahnem tempu, napači so se naglo menjali. Vodilni gol je zopet dosegel »Borac«, dasi je bila Ilirija zopet boljša. Proti koncu prvega polčasa je Borac v premoci, v drugem polčasu pa ilirija energično ter nevarno napada. Slednji dan je bila Ilirija boljša. Ilirija izenači po Šiški, a radi neodločnosti napadnega tria ne more zmagati. Izvrstna je bila kriška vrsta Žemljak, Dekleva, Vešović, v obrambi pa Beltram in Miklavčič v golu. Sodil je g. Šitić, ki je dosegel trije zlate načini na 3 : 1.

Najboljši del moštva je bila zopet kriška vrsta, napad pa se je znašel le v posameznih fazah k sistematičnim akcijam. Že je bil opaten drugi dan Šiška. Kreč pa je bil boljši kot v svojih zadnjih tekmacah. Ilirija se je takoj po tekmi vrnila v Ljubljano, kamor je moštvo prispele včeraj popoldne.

Fred madame Delatour je sedela mlađa dama v avtomobilskem plašču z avtomobilskimi naočniki — povsem nepotrebni predmeti, zakaj kabina je bila pokrita in okna zaprta. Na koljenih je držala veliko črno aktovko. Stol kraj nje je bil prazen. Čakal je očvidno name.

Na petem stolu, ki je stal najbliže vratu, je kraljeval v osamljenem dobrostanstvu liki Buddha debeluhastni potnik, ki ni bil nihče drugi, nego An-glež, s katerim sem se seznanil v baru, kjer je tako navdušeno čital »Daily Mail«. Tudi on je imel avtomobilski naočnike. Med koljeni je držal ogromen svileni dežnik, ki je segal malone do stropa.

Sedel sem na četrti stol. Skoraj istočasno je motor zabrel in hidroplan je zdrsnil po morski gladini. Opisal je polkrog, predno smo dosegli izvod iz pristanišča. Brnenje motorja se je spremnilo naglo v bobnjenje. Ko sem pogledal skozi okence, so plesali pontonski čolni na valovih sem in tja kakor delfini. Valovi so pljuščevali v okencu kabine pa pokrile morske pene. Naposled je pljuškanje ponehalo in ko sem drugič pogledal skozi okence, so se dvigali pontonski čolni že deset metrov nad morjem. Osemsto konjskih sil, ki jih je imel naš motor, je bobnelo in sika-

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Torek, 3: Zaprti.

Sreda, 4: Lumpacij vagabund. A.

Cetrtek, 5: Vojteček. C.

Petak, 6: ob 15. uri popoldne: Hlapci. Dijaskega predstava po znižanih cenah. Izv. Sobot, 7: ob 15. uri popoldne. Triglavská bajka. Mladinska predstava po izredno znižanih cenah. Izv.

Nedelja, 8: Lumpacij vagabund Ljudeka predstava po znižanih cenah. Izv.

Opera.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Torek, 3: Eros in Psyche. E.

Sreda, 4: Tajda. D.

Cetrtek, 5: Madame Butterfly. B.

Petak, 6: Zaprti. (Generalna skupščina.)

Sobot, 7: Fidelio. Premiera. Izv.

Nedelja, 8: ob 15. uri popoldne Orlov. Opera.

Režija: Zlender. Izv.

Družbeni program: DEZURNE LEKARNE.

Danes: Torek, 3. maja 1927; katoličani: Najd. sv. Kr.; pravoslavnii: 20. aprila, Teod. Prih.

Jutri: Sreda, 4. maja 1927; katoličani: Florian; pravoslavnii: 21. aprila, Januarje.

DANASNE PRIREDITVE.

Gledališča: Drama; zaprti. — Opera:

«Eros in Psyche».

Kino Matča: «Beračeva skrivnost».

DEZURNE LEKARNE.

Danes: Ramor, Miklošičeva cesta; Trnkočki, Mestni trg.

Jutri: Bohinc, Rimski cesta; Levstek, Resljeva cesta.

Solnce zaide danes ob 19.27; vzide jutri ob 21.26 in zaide ob 19.29.

Mesec zaide danes ob 22.11, vzide jutri ob 6.23 in zaide ob 23.26.

ZA NAŠE NAROČNIKE.

Danes so na vrsti naročniki serij J in K.

Dnevne vesti.

Z Ljubljani, dne 3. maja 1927.

— Odlikovanje poljskega vicekonzula. S kraljevim ukazom jo bil odlikovan z redom Sv. Save IV. stopnje vicekonzul poljskega generalnega konzulata v Zagrebu Mieczyslaw Grabinski, znani kot velik prijatelj Jugoslovenov. Svoj čas je bil Grabinski tajnik poljskega konzulata v Moskvi, kjer si je pridobil mnogo zasluga za organizacijo povratka naših ujetnikov iz Rusije.

— Poljski narodni praznik se bo jutri svečano proslavil v Beogradu. Zjutraj bo v katoliški cerkvi svečana služba božja, opoldne bo poljski poslanik Okenski sprejemal čestitke, a zvečer se bo na univerzi vršila slavnostna akademija s koncertnim delom.

— Povabilo beogradskoga župana v Budimpešto. Mestni svet v Budimpešti je včeraj popoldne sklenil, da povabi v goste beogradskoga župana ministra dr. Kumanudija. Naš konzul v Budimpešti je takoj nato odpotoval v Beograd, da dr. Kumanudiju izroči povabilo. V Budimpešti se vrše priprave za lep sprejem in se prihodi dr. Kumanudija prislukuje še za časa trajanja tamoznjega velesema.

— Razpisana sodna služba. Pri deželni sodišču v Ljubljani se odda mesto pisanikega uradnika. Prošnje je treba vložiti najkasneje do 31. t. m.

— Novi občinski gerenti v mariborski oblasti. Mariborski veliki župan je razrešil gerentskih dolžnosti dosedanjega gerenta v Gornji Radgoni Jakoba Žemliča, v Gornjem gradu dr. Jos. Goričarja, pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah Matijo Vratiča, v Ljutomeru Andreja Roškarja, v Mariboru Antona Lipovška, na Vranskem Franu Schaura. Za novega gerenta v Gornji Radgoni je imenovan Ivan Landž, v Gornjem gradu župnik Janez Ogrinc, pri Sv. Lenartu Ivan Roškar, v Ljutomeru Jakob Rajh, v Mariboru dr. Andrej Veble, na Vranskem Maks Cukala. Razrešeni so tudi vsi člani omenjenih gerentskih sosvetov in imenovani na njihovo mesto novi. Razpuščen je dalje gerentski svet okrajnega zastopstva v Slovenjgradcu in v Šoštanju. Novi gerent v Šoštanju je odvetnik dr. Franc Mayer.

— Na naslov direkcije državnih železnic v Ljubljani. Iz krogov železniških vpojencev smo prejeli dopis, v katerem se prizadeti vpojoknjenci pritožujejo, da morajo na pokojnine čakati do 3. ali 4. v mesecu. Bivši direktor g. dr. Borko se je za vpojence zavzel in izposloval, da so jimi pokojnine pravočasno izplačevali. Zdaj so nastale priči izplačevanja pokojnih zoper neumestne ovire in tako so dobili upokojenci svoje prejemke za mare še 3. aprila. Tudi za april jim pokojnine niso bile pravočasno izplačane. Železnični vpojoknjenci so plačevali v pokojninski sklad skozi 35 do 40 let prispevke v zlati valuti. Vlada je prevzela ta denar od bivšega Avstrije, a kljub temu ni denarja za bedne vpojoknjence. Apeliramo na železniško direkcijo, naj napravi v tem pogledu red.

— Prevarani kronski upokojenci. Iz krogov kronskih upokojencev smo prejeli: Znano je, kako so se klerikalni ministri javno hvali in bahali, kaj so vse dosegli v vladni, zlasti prevedbo kronskih upokojencev v dinarske. Nekateri upokojenci so se celo zavzeli, da bo vsakdo, ki najde tak balon, prejel nagrado 20 pengöjev in povračilo vseh stroškov.

— Zgled narodno-obrambnega delovanja. Podružnica JM v Breznici p. Žirovnica, ena najagilnejših podružnic te naše narodno-obrambne organizacije, je tekom svoje zadnje poslovne dobe zbrala za Jugoslovensko Matično na članarinu in razdalj prireditval Din 6271.96. Podružničnemu odboru in vsem Matičarjem izrekamo za nesobično in požrtvovano delo javno zahvalo in priznanje.

— Za JM. V počasnem spominu blagokojnega nadučitelja g. Petra Repiča je ustanovljeno na Uncu zbralo za JM 200 Din. Sokolski naračaj na Sušaku je daroval Matični Din 130. Peti razred osnovne šole na Raketu je mesto venca na grob součenke Milovan Draljkove zbral za JM 60 Din. — Veem darovalcem iskrena hvala!

— Občini zbor starešinske zveze »Triglavac« se vrši letos v Laškem dne 15. t. m. ob 10. uri v prostorju »Pivnice« z običajnim dnevnim redom. Udeležniki naj sporoči svoj prihod pravočasno g. dr. Josipu Šmidu, solniku v Laškem radi kosila. Popoldne izlet v okolico. Odmor 400-n

— Društvo »Kuratorij slepcev« v Ljubljani naproša vse ge, častne pokrovitelje ter ge, in gačne ženskega agitacijskega odbora, naj se zanesljivo udeleži seje, ki bo sredo dne 4. maja ob 5. uri popoldne v kavarni Emona, I. nadst., radi prireditve »Dnevi slepih«. Višja šolska oblast je dovolila šolski mladini udeležbo pri tej prireditvi.

— Društvo slovenskih sodnikov ima svoj občini zbor dne 8. maja t. l. v Mariboru.

— Smrtna kosa. Včeraj je premulin v Borovnici višji uradnik drž. žel. v pokolu in hišni posestnik g. Drago G. a b r i e l. Bil je mož dela in plemenitega značaja. Pokopal so ga danes popoldne na domem pokopališču Blag mu spomin! Salučiti rodbini naše iskreno sožalje!

— Nesreča. Včeraj popoldne je prišla v ljubljansko javno bolnico 72letna Ursula Grčar iz Preserja pri Borovnici. V nedeljo 1. maja jo je na cesti iz Borovnice proti Preserju povozil kurjač tovarne Kobi. Ter je pri tem precej poškodoval. — 51letna Marija Šusteršič iz Vižnjarji pri St. Vidu nad Ljubljano je na nekem ovinku, ki so mimo v soboto popoldne vozili nemški avtomobilisti, šla čez cesto ravno v trenutku, ko je privozil neki avtomobil. Ni se mogla več izogniti in tudi avtomobilisti so prepozno zapazili ženo, da bi avto ustavili. Avtomobil je prišel v vrgel v jarek. Marija Šusteršič si je pri padcu najbrž našla desno roko in je zato danes doppoldno iskala zdravniške pomoci v javni bolnični.

— Rovbinska drama na Dolenjskem. V bližini Uršulj sel pri Novem mestu se je 28. aprila okoli 5. zjutraj odigrala krava rodbinska drama. Čuvaj državni železnic France Koklič se je poročil pred dvema mesecema z ženo, ki mu je pozneje razodela, da je že v sedmem mesecu noseča. Omenjenega junta sta šla obe k čuvajnici, kjer bi moral Koklič preveriti službo. Koklič je izvedel, da je žena noseča z nekim drugim nekdajšnjim ljubimcem. Mož je postal ljubsumen ter začel očitati ženi nestveto. 28. aprila zjutraj ni nastopil službe, marveč se je vrnil domov in Uršulja selo, se preoblekel in izginil. Pozneje so našli v gozdu kakih 300 m daleč od čuvajnice Kokličeve ženo mrtvo v krvi. Ker je Koklič tako nenadoma izginil, je bil takoj osmolumen umora žena. Dosej ga orožniki še niso izsledili. Umor je razburil vso novomeško okolico in Belokrajino. Prebivalstvo govori samo o tem umoru ter ugiba, kaj se je moralno zgoditi. Odmogna jutra med obema mladima zakonskima, pri katerih nastopajo bivši

— Direktori brzovlak Budimpešta — Zagreb. Od 15. maja bo vozil med Zagrebom in Budimpešto direktori brzovlak, in sicer po dnevi preko Djekleneja.

— Velike svečanosti v Petrovčah. Zvezna slovenska vojakov iz svetovne vojne odprtje 26. t. m. v Petrovčah spominsko položeno v mirku se je brez zunanjega vpliva poročil stolp znamenitega gradu v Ivanjcu na

— Porušil se je stop znamenitega zgodovinskega gradu v Ivanjcu. Predstenočnjam v mirku se je brez zunanjega vpliva poročil stolp znamenitega gradu v Ivanjcu na

Hrvatskem. Grad je star že nad 700 let; zadnje čase so se na njem opažale nezname razpoke, ki pa še niso dajale povoda za sumnjo, da se bo grad začel rušiti. Stoip, ki se je podrl, je bil sestavni del gradu in je v II. nadstropju stanovata obitelj Kukuljevičev, ki so lastniki gradu. V stolpu in v prostorji so, ki je bila vezana s stolpom, je bila nameščena jedilnica z dragoceno opravo, s porcelanom, srebrrom in antiktričimi obiteljskimi slikami. Razum tega se je tu nahajal glasovir pok. Mihanoviča, pesnika »Lepe naše domovine«. Mihanovič je klavir svojčas poklonil pesniku Ivanu Kukuljeviču. V I. nadstropju stolpa je stanoval sreski poglavjar. To stanovanje je k sreči bilo prazno, ker se je prejšnji sreski poglavjar nedavno izselil, novi pa se še ni vselil. Poročeni stolp nudi prizor velikega kupa razvalin, iz katerih mole deli miz, stolov, preproga, stol in ostalega pohištva. Radi velike teže je zidovje prodrl tudi v klet. Vsa sreča je bila, da se je ravno minuto pred nesrečo iz stolpa odstranilo 2-letno dete Radovana Kukuljeviča, ki se je pre tam igralo s služkinjo. Skoda se ceni na pol milijona Din.

— Sprejem rezervnih oficirjev v žandarmerijo. Radi spopolnitve žandarmerijskega oficirskega zbornika je ministrstvo vojske in mornarice odredilo, da se sprejme 30 rezervnih oficirjev k žandarmeriji. Kandidati, ki žele vstopiti v aktivno žandarmerijsko službo, morajo biti ali podporočniki ali poročniki, da še niso dosegli 30 let starosti in da so absolvirali najmanj 6 razredov gimnazije ali kako drugo strokovno srednjo šolo. Prošnje sprejema glavni štab žandarmerije v Beogradu do konca junija.

— Gojenci vojaške sanitete šole. V vojaško sanitetsko šolo v Beogradu sprejemajo do 20 avgusta t. l. še 30 novih gojencev. Pogoji bodo objavljeni v uradnih listih.

— Madžarski baloni nad našo državo. Zagrebški magistrat je prejel obvestilo, da bo madžarski meteorološki zavod v Budimpešti v kratkem podvzel meteorološka proučevanja in da bo v to svrhu od časa do časa izpuščati balone, ki bodo imeli s seboj razne instrumente beleženja. Ker je v največjem interesu, da se čim večje število teh balonov najde v vposlje institutu in ker je verjetno, da bo precešen del teh balonov prišel na ozemlje kraljevine SHS, se javnost obvešča, da bo vsakdo, ki najde tak balon, prejel nagrado 20 pengöjev in povračilo vseh stroškov.

— Zgled narodno-obrambnega delovanja. Podružnica JM v Breznici p. Žirovnica, ena najagilnejših podružnic te naše narodno-obrambne organizacije, je tekom svoje zadnje poslovne dobe zbrala za Jugoslovensko Matično na članarinu in razdalj prireditval Din 6271.96. Podružničnemu odboru in vsem Matičarjem izrekamo za nesobično in požrtvovano delo javno zahvalo in priznanje.

— Za JM. V počasnem spominu blagokojnega nadučitelja g. Petra Repiča je ustanovljeno na Uncu zbralo za JM 200 Din. Sokolski naračaj na Sušaku je daroval Matični Din 130. Peti razred osnovne šole na Raketu je mesto venca na grob součenke Milovan Draljkove zbral za JM 60 Din. — Veem darovalcem iskrena hvala!

— Občini zbor starešinske zveze »Triglavac« se vrši letos v Laškem dne 15. t. m. ob 10. uri v prostorju »Pivnice« z običajnim dnevnim redom. Udeležniki naj sporoči svoj prihod pravočasno g. dr. Josipu Šmidu, solniku v Laškem radi kosila. Popoldne izlet v okolico. Odmor 400-n

— Društvo »Kuratorij slepcev« v Ljubljani naproša vse ge, častne pokrovitelje ter ge, in gačne ženskega agitacijskega odbora, naj se zanesljivo udeleži seje, ki bo sredo dne 4. maja ob 5. uri popoldne v kavarni Emona, I. nadst., radi prireditve »Dnevi slepih«. Višja šolska oblast je dovolila šolski mladini udeležbo pri tej prireditvi.

— Društvo slovenskih sodnikov ima svoj občini zbor dne 8. maja t. l. v Mariboru.

— Smrtna kosa. Včeraj je premulin v Borovnici višji uradnik drž. žel. v pokolu in hišni posestnik g. Drago G. a b r i e l. Bil je mož dela in plemenitega značaja. Pokopal so ga danes popoldne na domem pokopališču Blag mu spomin! Salučiti rodbini naše iskreno sožalje!

— Nesreča. Včeraj popoldne je prišla v ljubljansko javno bolnico 72letna Ursula Grčar iz Preserja pri Borovnici. V nedeljo 1. maja jo je na cesti iz Borovnice proti Preserju povozil kurjač tovarne Kobi. Ter je pri tem precej poškodoval. — 51letna Marija Šusteršič iz Vižnjarji pri St. Vidu nad Ljubljano je na nekem ovinku, ki so mimo v soboto popoldne vozili nemški avtomobilisti, šla čez cesto ravno v trenutku, ko je privozil neki avtomobil. Ni se mogla več izogniti in tudi avtomobilisti so prepozno zapazili ženo, da bi avto ustavili. Avtomobil je prišel v vrgel v jarek. Marija Šusteršič si je pri padcu najbrž našla desno roko in je zato danes doppoldno iskala zdravniške pomoci v javni bolnični.

— Rovbinska drama na Dolenjskem. V bližini Uršulj sel pri Novem mestu se je 28. aprila okoli 5. zjutraj odigrala krava rodbinska drama. Čuvaj državni železnic France Koklič se je poročil pred dvema mesecema z ženo, ki mu je pozneje razodela, da je že v sedmem mesecu noseča. Omenjenega junta sta šla obe k čuvajnici, kjer bi moral Koklič preveriti službo. Koklič je izvedel, da je žena noseča z nekim drugim nekdajšnjim ljubimcem. Mož je postal ljubsumen ter začel očitati ženi nestveto. 28. aprila zjutraj ni nastopil službe, marveč se je vrnil domov in Uršulja selo, se preoblekel in izginil. Pozneje so našli v gozdu kakih 300 m daleč od čuvajnice Kokličeve ženo mrtvo v krvi. Ker je Koklič tako nenadoma izginil, je bil takoj osmolumen umora žena. Dosej ga orožniki še niso izsledili. Umor je razburil vso novomeško okolico in Belokrajino. Prebivalstvo govori samo o tem umoru ter ugiba, kaj se je moralno zgoditi. Odmogna jutra med obema mladima zakonskima, pri katerih nastopajo bivši

— Direktori brzovlak Budimpešta — Zagreb. Od 15. maja bo vozil med Zagrebom in Budimpešto direktori brzovlak, in sicer po dnevi preko Djekleneja.

— Velike svečanosti v Petrovčah. Zvezna slovenska vojakov iz svetovne vojne odprtje 26. t. m. v Petrovčah spominsko položeno v mirku se je brez zunanjega vpliva poročil stolp znamenitega gradu v Ivanjcu na

— Porušil se je stop znamenitega zgodovinskega gradu v Ivanjcu. Predstenočnjam v mirku se je brez zunanjega vpliva poročil stolp znamenitega gradu v Ivanjcu na

Tudi otroci

imajo radi Kalodont. Ta zobna krema čisti temeljito in varuje zobe. Umiavajte radi tega svoje zobe zjutraj in zvečer, ker to je pravo negovanje zob, to je združljivo!

Navadite svoje otroke na

SARGOV
KALODONT

Gospodarstvo

— Opozorilo industrijem, obrtnikom in trgovcem! Rok za prijavko kot razstavljalce na letosnjem vzorečnem velesejmu od 2. do 11. julija poteka v nekaj tednih. Po zaključku prijavnega termina razdeli sejmska uprava takoj razstavne prostore. Kdo se javi kasneje, ni več siguren, da dobi ugoden prostor. Zato se naprosto v lastnem interesu vse one tvrdke, ki se zanimajo za velesejem, da poščejo svojo prijavo.

— Stanje Narodne banke. dne 27. aprila 1927. Obstalo novčanje se je zopet znašlo v času od 15. do 22. aprila se je znašlo obtok novčanje za 80,729.970 Din na 5.412,978.450 Din. Kovinska podlaga se je znašla na 8,070.919.93 Din. Posojila stalno padajo. Od zadnjega izkaza so se znašla na 30.584.000 Din. Državne terjatve so narastle za 30.584.000 Din.

— Pocenitev soli. Monopolska uprava je obvestila te dne z brzjavno okrožnico vsa monopolska skladistična soli, da je odobreno znižanje monopolske take za sol. Zato se je kuhijska sol pocenila za 20 %.

— Plenarna seja beogradске Trgovske zbornice. Prihodnja plenarna seja beogradske Trgovske zbornice se bo vršila 31. maja in 1. junija. Na tej se bo razpravljalo o povečanju našega izvoza. Trije obrtniki so prijavljeni radi občinstva strateški redna 8 voznikov radi prestopka cestnega poljoprivrednega.

— Snaženje prostorov na mestnem magistratu bo v ponedeljek dne 9. in v torek dne 10. t. m. ob pol 9. uri zvezdne v tem prostoru na mestnem magistratu načrtovanih v času 1. majev. Načrtovanih je v zvezdju načrtovanih v času 1. majev. Načrtovanih je v zvezdju načrtovanih v času 1. majev. Načrtovanih je

To in ono

Neprilike pri preletu oceana

Na ospredju zrakoplovstva stoji zadnje čase polet preko oceana s katerim se skušajo proučavati najboljši letalci. Dosej so se vsi poskusiti izjavili. Med zadnjimi, ki je imel s poletom preko oceana smolo, je brazilski letalec Parra. V Rio de Janeiro izhajajoči list »Patria« je objavil poročilo o tem neuspehu, v katerem pravi, da je strmolagiv hidroplan polkovnika Parre nalet zato, ker letalec ni dobro poznal konstrukcije svojega letala. Prebivalstvo Rio de Janeiro je bilo nad tem poročilom tako ogorenčeno, da je obkokoilo hišo, v kateri ima uredništvo svoje prostore, in hotelo urednike linčati. Med uredniki in ogorenčimi meščani je prislo do pravcate bitke. Na bojišču je obležalo več ranjenih. Končno je morala nastopiti policija, ki je ogrenčeno množico razglašala.

Vi soboto je priredil italijanski letalec polkovnik de Pinedo v Newyorku predavanje o svojem poletu preko oceana. Vi dvorani se je zbral kakih 2000 fašistov, pred poslopjem pa 2000 protifašistov. Ko je letalec zacel predavati, so začeli protifašisti obmetavati poslušalce s kamenjem. Prišlo je do pretepa, tako da je moral posredovati policija. De Pinedo se je zatekel pod varstvo policije, sicer bi ga bili protifašisti ubili.

Skrivnostna smrt Američana in njegove neveste

Na cesti, ki vodi iz Versaillesa v Rambonillet, je neki Montjave našel avtomobil z grozniimi gosti: pri volantu je sedela mrtva Američanka Marion Roberts in poleg umirajoči Američan Mérédith. Obraz obeh sta bila vsa okrvavljenja in očrnela od smodnika. Američan je krčevito stiskal v roki samokres. Mlada žena je imela levo senco prelukano s tremi revolverskimi kroglastimi. Njemu je pa en sam projektil razkal črepino ob scenici.

Tri izstreljene naboje so našli na cesti pred avtom, enega pa na tleh v voznu.

Izmed vseh možnih hipotez o vzrušku in poteku drame se zdi najverjetnejše, da je Američan ustrelil najprvo svojo sotopnico in nato še sas mega sebe. V žepih so našli tudi dokumente, na podlagi katerih so dognali identitet obeh žrtev.

Adrijan Beli:

Resne ure

— Ti, ali greš z menoj na zabavo »Plastične umetnosti?« me je ogovoril prijatelj Sodraž.

— Prav rad, dragi, toda nimam kostuma.

— Brez skrbi. Pri meni najdeš vse, kar rabиш. Na razpolago ti je kostum pikadora, ki ti bo, kakor mislim izvrstno pristojal.

— Bravo... Kako pa se nameravaš ti našemiti?

— Jaz bom »poglavar Indijance«.

— To bo pa res imenitno. A Gizela?

— Gizela?

— Kako pa se misli ona kostumirati?

— Kaj res misliš, da jo vzamem seboj... E, dragi moj, to se pa temeljito motiš. Če se hoče človek s svojimi prijatelji dobro zabavati, potem je že boljše, da prijateljic in žen ne vlači seboj... Njo sem že opravil. Natvezil sem ji, da moram oditi za 24 ur s teboj radi ureditve svojih družinskih razmer.

— In ona ti je verjela?

— Zakaj pa ne? Saj smatra tebe za zelo resnega moža. To pa tudi dokazuje, da sploh ne zna presojeti ljudi... No, pa tokrat vsaj vem, da se ja z niso motil. Torej, vse je v redu in mi-dva greva...

Julij Mérédith je že dve leti stal pri nekem slikarju Vergnoletu. Ljubil je glasbo in bavil se je tudi z jezikom. V družbi je spoznal pianistko Robertsovo, katero je kmalu vzljubil in se zarobil z njo. Pred kratkim se je Američanka vrnila iz Chicaga, kamor se je odpravila radi bolezni. Usodnega dne sta zaročenca napravila z avtom izlet v okolico Pariza. V nekem hotelu so ju ljude že videli, ko sta zajtrkovala. Nato sta se odpeljala in v skrivnostno temo je zavito vse, kar se dogodilo potem.

Policija pridno raziskuje zagonetno smrt obeh mladih ameriških podnikov v Franciji.

Najbogatejši Japonec

Po polnemu koncerna najbogatejših ženskih na svetu ge. Jone Suzuki je najbogatejši mož na Japonskem 90letni starec Kihachiro Okura, ki je preživel mladost v veliki bedi. Kot deček se je prečel s prodajanjem rib. Leta 1854. je prišel kot 17 letni mladenič v mesto Yeda (sedanji Tokio), oddaljeno 200 kilometrov od njegovega rojstnega kraja. Tu je preživel več let in postal samostojen trgovec. Prodajal je orožje in strelivo. Kmalu je ustanovil trgovino z evropskimi oblekami. Njegova trgovina je bila prva te vrste na Daljnem vzhodu.

Leta 1872. je imel že dovolj denarnarja, da je nastopil trgovsko potovanje po Evropi in Ameriki. Dve leti pozneje je ustanovil podružnico v Londonu. Takratne japonske vojne so bile glavni vir njegovih dohodkov. Kihachiro je postal vojni dobitnik in njegovo premoženje je rapidno naraslo. Kmalu so segale niti njegovega podjetjadaleč v inozemstvo. Kihachiro je investiral kapital povsod, kjer se mu je obeta dobitek. Zdaj ima v Mandžuriji ogromne plantacije riže, v Penshihu in na Yalu železne rudnike in železne, v Tientsinu predilnice, v Mukdenu pa cestne železnice. Na Japonskem odločuje njegov kapital pri 34 podjetjih, na Kitajskem pa pri 19.

Kihachiro živi kot knez. Spremlja ga telesna straža, ki mora strogo paziti, da se magnatu kaj ne zgodi. 88letnico svojega rojstva je praznoval z velikim pomponom. Na banket je povabil najnajznamenitejšega kitajskega igralca Mai Lang Fanga in najel za svoje goste dvorno gledališče. Med gosti so bili vsi najuglednejši japonski plemiči, ministri in diplomati. Blizu mesta Kiota je zgradil krasno palačo za 300.000 jen.

Sprva je šlo res vse v redu. Sodraž se je zabaval, da ga je bilo veselje gledati. Sčasoma se je pa umiril in postjal vedno resnejši. Kmalu sem spoznal, da je delal to le z namenom, da se ne izda. Bil je namreč že precej natreskan. Ko je pa že prekorčil vse meje skromnosti in umolnil ko grob, sem mu nagnil:

— E, prijatelj, ali bi ne bilo dobro, da se posloviva in greva?

— Da že greva?... Praviš, naj greva, mladenič, kaj?... Sicer pa nimam nič proti temu, da prebjeva par trenutkov še pri »Mesečini«.

— Pri »Mesečini?« Čemu?

— Da popriva čašico dobre kapljice. Prijatelji, umiriam od žeje...

— Saj si vendar pil že čez mero...

— Teh par čašic, ki mi jih očitač, se je že davno izpuhelo. Sicer pa se bova pri »Mesečini« lahko še mnogo leše in boljše zabavala... Hajdimo... »Mesečina« najučaka.

— Kaj ne veš, da Gizela tam često večerja po predstavi v družbi svojih kolegov?

— Nikoli mi še ni padlo na um, da bi ji trgal grizljivicu iz ust...

— Toda ti silsi v nevarnost, da te zaloti... Saj vendar veš, kako si se izmuznil.

— Misliš? Jaz pa vem, da sem v tem kostumu popolnoma varen in da

Nedavno je postal baron. Njegov sin je študiral na univerzi v Cambridge in prevzame zdaj vsa očetova podjetja na Japonskem, dočim bo upravljal podjetja na Kitajskem do smrti očesa.

NOGAVICE
z znakom in žigom
KLJUC
najboljše, najtrpežnejše,
zato najcenejše

Tragedija bivšega arhitekta

Pred dobrim tednom so se na Dunaju pojavili v prometu ponarejeni dolarski bankovci. Čim je bila policija o tem obveščena, je takoj uvelia obširno preiskavo in je te dni razpečevalca ponarejenih dolarijev izsledila v osebi natakarja Oskarja Hoffmanna.

Hoffmann je po dolgotrajnem zasišjanju priznal, da je razpečeval bankovce, obenem pa je policiji izdal delavnico dolarjev. Dolarje je fabriciral njegov svak, arhitekt Maks Pressinger. Policija je nato vdrla v sobo hotela, kjer je bival Pressinger in je tam našla razne priprave za izdelovanje bankovcev, takoj opograf, razna barvila, papir in slično. Tressinger je po kratkem obotavljanju priznal svoj čin.

Izpoved arhitekta Pressingera priča, da ga ni ginal zločinski nagon k fabrikaciji dolarjev, pač pa je bila temu kriva brezmejna beda, v kateri je živel s svoji trije otroci. Pressinger je bil pred vojno ugleden arhitekt in si je s poštenim delom pridobil lepo premoženje. Vojna je sicer omajala njegov položaj, za časa inflacije pa si je Pressinger zoperomogel. Osnoval je veliko podjetje, ki pa je bilo brez prave podlage in je karok sto in sto drugih v dobi velike gospodarske krize skrahiralo. Arhitekt sam je pri likvidaciji podjetja izgubil nad 400.000 zlatih kron premoženja.

To je izbil sodu dno. Pod udarci usode je Pressinger klonil. Lotil se je raznih poklicev, toda uspeha ni imel. Končno je zašel na kriva pota. Že leta 1921 je bil v Inomostu radi poneverbe in goljufije obsojen na 9 mescev ječe, leta 1923 pa na Dunaju na 5 mescev zapora.

me nihče ne spozna.
Uvidel sem, da je vsako prigovarjanje zaman in sem se udal.

Najin prihod v veliko dvorano restavracije »Pri mesečini« je povzročil pravcatov senzacijo. Eden kot pikador, drugi kot poglavnik Indijancev...

Komaj sva sedla in se malo razgledala, sem opazil pri sosedni mizi Gizelo v družbi njenih gledaliških kolegov. Tudi ona je naju opazila in nekam začudeno zrila na kostumirano dvojico, kateri se je poznao, da ima za seboj že precej »viharne« ure. S svojo prijateljico sta nekaj šepetalni in hihitali.

Par minut kasneje se je Gizela dvignila in pristopila k najni mizi. Postalo mi je toplo in še bolj me je pogrelo, ko je nenadoma obstala tik pred nama, naju pomerila od nog do glave in hladno ripomnila:

— A, to so posebne obleke za urejanje družinskih zadev?

— Gospa, oh, oprostite vstane Sodraž in s patetično gesto nadaljuje: — Ni-nam časti poznati vas.

— Oh, že vidim, da si zrel... doda Gizela nekaj razburjeno.

— To vas nič ne briga, jo zavrne razjarijeni Sodraž, ki je na vsak način hotel igrati svojo vlogo do konca. — Svetujem vam, da se takoj izgubite od naše mize. Povedal sem vam že, da

Pressinger je vдовec in je bil s svojima dvema sinovoma ter hčerkast nihče ne bo rešil. Pomožno akcijo so morali opustiti, ker so inženjerji ugotovili, da je rovin poln strupenih plinov in da na rešitev ne-srečnih ruderjev ni misli. Dosej so potegnili iz rova 11 trupel in 7 ranjencev. V rovu je ostalo 80 zasutih ruderjev, od katerih je dve tretjini črnec.

X Spopadi povodom prvomajske proslave v Brest Litovsku. Povodom prvomajske proslave v Brest Litovskem na Poljskem je prislo do spopada med policijo in komunisti, čiji obhod je bil prepovedan. Ko je policija več kolodovirov arretirala, jih je hoteli množica osvoboditi. Policija se je poslužila orožja, pri čemer je bil 1 komunist ubit, več pa ranjenih.

Številka 13.

Pri inspekciji kaznilične vpraša ministra kaznjenca, zakaj je zaprt.

— O, gospod sem pač žrtve nesrečne stevilke 13.

— Kako je to mogoče.

— Čisto enostavno, gospod minister: 12 porotnikov in 1 državni pravnik...

Beračeva skrivnost

Carl de Vogt -- Hanni Weisse

Robert Scholz — Henry Stuart — Elza Témáry — Hugo Flink. Senzacionalni kriminalni vlečefilm — Lepi igralci. — Sijajna igra. — Fina režija. — Skrivnostni berač — Karneval v Kölnu. — Markiz in sluga. — Indijski maharadža. — Razkošni hotel Exelsior. — Mlada Mabel Strong v krepljih elegantnih pustolovca. — Ponočni obiski. — Dama v črnem. — Peklenki stroj in strupeni plini. — Tif in Taf v akciji. — Glas srca... itd. — Preskrbite si pravočasno vstopnice za ta nad vse zanimivi film.

«ELITNI KINO MATICA», naj udobnejši kino v Ljubljani.

uljudno Sodraž in brez nadaljnega objekti lepo Lili ter jo krepko poljubil. Zdelo se mi je, da je užitek ni bil baš neprijeten. Toda, kdor ima smolu, se je ne more ostresti.

Baš v trenutku, ko sta bila Lili in Sodraž tesno objeta, se ponovno odpravata v prikaze se Gizela.

— Ne delaj neumnosti... je siknila že precej razčačena Gizela.

Nato se je okrenila in se vrnila k svoji družbi.

Sodraž je postal položaj prav tako neprijeten kakor meni. V zadregi se je obrnil k meni, rekoč:

— Veš, kadar zaide človek v tak položaj, da ni nobenega pravega izhoda, ni najbolje, da si umije roke. Poidi v tarej tudi midva in si jih umilja.

Res sva odšla v umivalnico in se začela umivati. Sodraž si je pravkar brisal roke, ko se odpro vrata in vstopi Gizela prijateljica Lili.

— Čuite, Sodraž, ga ogovori brez uvoda, — Gizela je silno užaljena. Niti besedice ne moremo več spraviti iz nje, dasi je bila še malo prej zelo razposajena. Pojdite in potolažite jo. Prepričana sem, da čaka samo na to.

— Gospa, vaše prizadevanje je res plemenito. Dovolite, da vas v zahvalo poljubim...

— Oh, gospod Sodraž, vi ste nepopolnijiv grešnik. Toda tega pač ne smete storiti.

— In će vendar le storim, kar sem sklenil, mislim, da tudi vi ne morete imeti ničesar proti — je nadaljeval

Ako bi me kdo iskal, me ni tu. Razumete!

Nato je vrata od znotraj zaklenil.

Kako je ta dramatična zgodba končala, vam ne morem povedati, ker sam ne vem, kako sem se zopet našel v svoji sobi...

Naštejša slovenska plesarska in ličarska delavnica

Ivan Bricej, Ljubljana,

Dunajska cesta 15 in Gosposka cesta 2 (dvorišče